

UVODNA RIJEČ

Kao što sam istaknula u Uvodnoj riječi prošlom broju, preuzimanje uredničke palice od kolegice Petr Balog tražilo je od Uredništva visoku razinu profesionalnosti kako bi se zadržala postignuta kvaliteta. Uz to, Uredništvo je pokrenulo niz inicijativa s ciljem da se stručnoj i znanstvenoj javnosti u području knjižničarstva i informacijske znanosti te kolegama iz drugih društvenih i humanističkih disciplina ukaže na važnost *Vjesnika bibliotekara Hrvatske* (VBH) kao časopisa koji izlazi već 72 godine te potrebu očuvanja njegove tradicije, sustavnog razvoja i hrabrog otvaranja prema novim temama i izazovima.

Promjene koje novo Uredništvo VBH-a nastoji ostvariti kreću se u dvama pravcima.

Kao prvo, nastojeći zadržati i postupno podići ugled časopisa u međunarodnim indeksnim bazama, odnosno prilagoditi se postupcima pobiranja najvažnijih podataka o svakom broju i svakom članku, od ovog broja uveli smo nov način citiranja i bibliografskog opisa radova. Iako nije bilo naznačeno u Uputama koje se objavljuju na mrežnom mjestu časopisa i u samom programu OJS-a (*Open Journal System*), svi članci opremljeni su bilješkama u tekstu (APA-stil), a bibliografsko navođenje svih citiranih jedinica pojednostavljeno je i ujednačeno. Napose se to odnosi na sve veći broj članaka kojima se dodjeljuje DOI oznaka jer uz tu oznaku nije više potrebno navoditi datum pristupa i URL. U dogovoru s upravom Hrvatskog knjižničarskog društva, nove se Upute postavljaju na mrežno mjesto, pa ovim putem skrećemo pozornost budućim autorima da ih dobro prouče.

Druga se promjena odnosi na nastojanje da se podigne razina prispjelih priloga koja, uz nesumnjiv doprinos samih autora, uvelike ovisi o kvaliteti recenzentskog postupka. Dosadašnje, iako kratko iskustvo temeljeno na uređivanju samo dvaju brojeva, ukazuje na visok stupanj profesionalnosti recenzenata s jedne strane te potrebu za dodatnom izobrazbom bitno manjeg postotka recenzenata koji šturo slijede strukturu Uputa za recenzente i pritom se ne upuštaju u razradu svojih komentara i podastiranje prijedloga kako se pojedini tekst može doraditi i učiniti razumljivijim i uvjerljivijim. Neugodna je bila spoznaja da je nekoliko kolega odbilo recenziju bez navođenja razloga, što držim neprofesionalnim odnosom prema naporima autora. K tomu, smatram da je na određeni način obveza svakog knjižničarskog djelatnika u višim zvanjima redovito se odazivati na pozive urednika da recenziraju radove svojih kolega po struci. Dakako, odgovornost je urednika da zaprimljene tekstove usmjerava prema recenzentima čije stručne kompetencije jamče da svojim komentarima i prijedlozima mogu pridonijeti podizanju kvalitete rada koji im je povjeren. Na tom tragu Uredništvo se suočava s jednim, u osno-

vi lako rješivim, problemom koji se odnosi na nepotpunu bazu recenzenata, tj. na nedostatne podatke o područjima kompetencija prijavljenih recenzenata. Kad kažem lako rješivo, mislim na to da bi svaki prijavljeni recenzent trebao popuniti svoj „profil“ dodavanjem do pet područja kompetencija. Uredništvo također namjerava pokrenuti radionice za recenzente u suradnji s Centrom za stalno stručno usavršavanje.

Nadalje, važnim mi se čini istaknuti da se s upravom Hrvatskog knjižničarskog društva dogovaramo oko optimalne količine brojeva unutar jednog godišta, jer su dva broja godišnje nedostatna za rastući broj prijavljenih radova, tako da pojedini broj ima oko 500 stranica. Valja također istaknuti da određeni postotak prijavljenih radova ne ulazi u daljnju proceduru iz dvaju razloga: prvi se odnosi na predaju radova koji ne slijede Upute za autore i/ili ukazuju da autori nisu proučili prethodne brojeve i obrađene teme, čime ustvari ne donose ništa novo ni u sadržajnom ni u metodološkom smislu; drugi se pak postotak radova odnosi na teme koje više odgovaraju drugim časopisima u području bilo kvalitetnim regionalnim časopisima, bilo časopisima poput ponovno pokrenutog *Libellariuma*, slovenske *Knjižnice*, sarajevske *Bosniacae* ili srpskih *Čitalište* i *Bibliotekar*. Dakako, privlačnost VBH-a, osobito za autore koji dolaze iz akademske zajednice, u tome je što pripada skupini A1 radova i tzv. trećem kvartilu. Uredništvima gore spomenutih stručno-znanstvenih časopisa želimo da čim prije postignu uvrštavanje svojih naslova u međunarodne indeksne baze. Visoko rangiran veći broj časopisa iz našeg područja bit će još jedan od dokaza zrelosti struke i pokazatelj značajnog broja kvalitetnih autora, poglavito rastućeg broja mlađih kolega koji uz sve svoje radne obveze nađu vremena i motivirani su pisati o zanimljivim temama.

U ovome broju objavljujemo 19 znanstvenih i stručnih radova. Odbijena su tri rada, autorima četiriju radova predloženo je da ih prijave drugdje, a zanimljivo je da već pristižu radovi za planirani broj 3/2022. iako je krajnji rok za prijave 1. kolovoza 2022. Broj 2/2022. tematski je broj – Informacijska i medijska pismenost: pitanje demokracije: „kraj digitalnog početka“ – koji uređuju Martina Dragija Ivanović (Sveučilište u Zadru) i Mario Hibert (Univerzitet u Sarajevu) i koji donosi pozvane radove s međunarodnog skupa održanog u Sarajevu, 29. i 30. studenog 2021.

I u ovom broju objavljujemo prikaze pet knjiga i, nažalost, tri In memoriam priloga posvećena našim poštovanim kolegicama koje su ostavile značajan trag u različitim područjima djelovanja u svojim lokalnim zajednicama, ali i u hrvatskom knjižničarstvu.

Promatrano s motrišta obrađenih tema, zamjetno je rastuće zanimanje za problematiku istraživanja korisničkih potreba i ponašanja, područja koje je sve do nedavno bilo prilično zapostavljano unutar korpusa stručne i znanstvene literature u VBH-u. Stoga raduju ne samo znalacki pisan pregledni rad na temu ljudskog informacijskog ponašanja, istraživanje o informacijskom poremećaju i rezultati

provedenih izvornih i preliminarno postavljenih znanstvenih istraživanja s različitim motrišta rada s korisnicima nego i potencijalno važan utjecaj tih radova na jasnije sagledavanje uloge knjižnica u razumijevanju korisnika i njihovih informacijskih potreba i ponašanja te na oblikovanje korisnički orijentiranih informacijskih usluga. Koliko je knjižničarstvo, neosporno važna djelatnost u kulturi, obrazovanju, znanosti i gospodarstvu, široko postavljeno područje, govori i niz radova s vrlo raznolikim temama: od plagiranja, integracije *e*-knjiga u knjižnične fondove i održivosti modela skupnog financiranja znanstvenih knjiga u otvorenom pristupu, uloge i postignuća knjižnica u pandemijsko doba, korištenja akademskih društvenih mreža, uključivanja građana u knjižnične projekte te mladih u projekte poticanja čitanja, do umrežavanja knjižnica i usluga pokretnih knjižnica, rasprave o zajedničkim pseudonimima, problematike cenzure, županijskog obveznog primjerka i utjecaja stručnih skupova na kompetencije knjižničara vezano uz informacijsku pismenost. Naposljetku, razvoj VBH-a od stručnog do stručno znanstvenog časopisa i analiza njegovih obilježja tijekom 70 godina izlaženja obrađeni su bibliometrijskom metodom čime se pregledno, precizno i utemeljeno pridonosi razumijevanju razvoja ne samo samog časopisa nego i knjižničarstva kao struke, akademske i znanstvene discipline.

U Bukovcu Sungerskom, 21. travnja 2022.

Glavna urednica